

N:o 2.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 Januari 1892.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.
Annonspolis:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

Årg. 12.

Anna Karlsohn.

Vid sidan af hufvudpersonerna i en opera förekommer ofta en personage, som med dem delar publikens stora sympatier, en ungdomlig gestalt på gränsen mellan barnet och ynglingen, till sin natur svärmisk, käck och oförvägen. Originalen till och typen för den figuren träder emot oss i Mozarts odödliga Cherubin, sedan framträdande på scenen i olika skepnader men alltid spridande omkring sig en fläkt af ungdomlig friskhet, som ger lif och omvexling åt den stora operans ofta allvarliga eller tragiska karaktär. Och sjelfva komponisterna omhulda ofta den ungdomliga figuren, som inspirerar dem till skapande af de friskaste och skönaste melodier, ja de anförtro åt dem ofta nog bravursaker, som taga en ganska betydande konstnärlighet i anspråk. Cherubins efterföljare framträda i åtskilliga gestalter, vanligast dock pagens eller den glade studentens, än som den chevalereske Urbain i »Hugenotterna», än som den oförskräckte Stefano i »Romeo och Julia», än som den svärmande Siebel i »Faust» eller den muntre Benito i »Spanska Studenter».

Under de sista fjorton åren har vår kgl. opera egt en förträfflig representant för figurer af detta slag i den sängerska — ty det är en feminin individ som tagas i anspråk här vid lag — med hvars bild vi i dag tillöka vårt por-

trättgalleri af k. svenska operans konstnärer.

Det var d. 18:de oktober 1878 som fröken Karlsohn hade sin första debut å vår operascen såsom Cherubin, en inauguration till ett rolfack, som skulle blifva hennes specialitet på denna scen. Begåfvad med en särdeles klar, hög och välklingande stämma, hvilken natur och konst förlänat en böjlighet som lätt öfvervann koloraturens svårigheter, en hurtighet och glädthet som äfven var utpreglad i hennes anletsdrag, blef den unga sängerskan en verklig acquisition för operan i sådana roller som vi här

ofvan nämnt. Också tro vi att under fröken Karlsohns långa tjenstetid hon lika mycket visat sig för publiken i manlig dräkt som i qvinlig, helst som hon i de så ofta gifna Gounod'ska favoritoperorna länge varit en sjelfskrifven Stefano och Siebel, likasom Jemmy i »Wilhelm Tell». Utom de nämnda rolerna af detta slag anteckna vi vidare hennes markis de Flarambel i »Kungen har sagt det», Puck i »Oberon», Isolin i »Jean från Nivelle», Benjamin i »Josef i Egypten» och negergossen i »Paul och Virginie». De qvinliga roller som höra till hennes

repertoar äro emellertid dubbelt fler. Främst bland dessa kunna räknas »Philine» i »Mignon», och Michaela i »Carmen», men vi fullständiga listan med följande partier: Nemea i »Konung för en dag», Anna i »Munttra fruarna» och »Frishtyten», Mathilda i »Wilhelm Tell», lady Harriet i »Martha», Bertha i »Nürnbergerdokkan», Rosina i »Barberaren», Irma i »Muren», Zerlina och Elvira i »Don Juan», Mirza i »Lalla Rookh», Emilie i »Målaren och modellerna», Prascovia och Nathalia i »Nordens stjärna», Mercedes i »Carmen», Elvira i »Den stumma», Inez i »Afrikanskan», Gemma i »I Firenze», Jenny i »Hvita frun», Ellen i »Lakmé», Marcellina i »Fidelio» och Therèse i »Diamantkorset», hvartill kommer en mängd småroller.

För roller af den natur att de kräfva mera passion och allvar läm-

Anna Karlsohn.

par sig fröken Karlsohns naturel mindre väl än för de glada och lifliga, som gossrolerna, eller naivt känsliga, såsom en Michaëlas; hennes minspel eger ej heller förmåga af mera omvexling. Man har ock anmärkt, att hennes uttal af textorden icke eger tillbörlig tydlighet, men detta fel tycks mer och mer afhjelpas och vi hafva oss bekant att fröken Karlsohn fortfarande idkar studier till att fullkomna sitt sceniska konstnärsskap, särskildt beträffande den dramatiska framställningen.

Anna Karlsohn är född i Gällstad, Elfsborgs län. Af sin far, som är organist, erhöi hon sin första undervisning i musik, hufvudsakligast orgelspelning och harmoni, samt tog vid femton års ålder organistexamen i Skara. Fyra år derefter, 1872, inskrefs hon som elev vid Musikaliska akademien, der hon först studerade i orgelklassen; men då hennes håg rigtades allt mer åt sången och det upptäcktes att hennes anlag härför voro af natur att förtjena utbildas, profvade hon för inträde i prof. Günthers sångklass och kom sedan in i den s. k. artistklassen. Vi hafva förut omnämnt hennes första debut på k. operan, och som man den tiden ej tog engagementen så lätt, fick hon underkasta sig prof i ytterligare tvenne debutroller, hvilka blefvo Siebels och Zerlinas, hvarefter hon från d. 1 dec. 1879 fästades vid operan med fast anställning. Såsom bevis på fröken Karlsohns flitiga verksamhet å denna scen kunna vi anföra, att hon under sistlidna spelår uppträdde ej mindre än 114 gånger, och i medeltal har det väl varit 100 gånger under hvarje spelår.

Utom Stockholm har fröken Karlsohn med stort bifall sjungit å konserter flestades i landsorten under ferierna, senast i dec. sistlidna år tillsammans med f. d. operasångaren Herm. Rosén i flere af Västergötlands städer. I Köpenhamn har fröken Karlsohn sjungit med mycken stor framgång, dels tillhörande det Stockholmska operasällskapet, som gästade der, dels å sammanlagdt 12 konserter under ett par sommarbesök i Danmark.

Vi hoppas att vår k. opera ännu länge måtte få draga nytta af fröken Karlsohns framstående talang och nitiska verksamhet i konstens tjänst.

Hur skall man spela piano?

II.

Hvad vi i föregående artikel yttrade om vår tids pianospelning, emellanåt hos oss, att densamma bedrives på ett ytligt sätt och att vanligen de unga nybörjarne öfverlemnas åt en godtköpsundervisning, som i de flesta fall gifver eleven en falsk riktning i tekniskt och musikaliskt hänseende,

dertill har en mångårig erfarenhet gifvit oss goda skäl. Med en sådan undervisning kan eleven möjligen drifvas upp såsom en drifhusplanta till en utveckling, som kan synas lofvande eller prisvärd, men något verkligt underlag för god och mångsidig kunskap om instrumentets behandling och musik i högre och ädlare mening förvärfvas ej. Hur ofta får man ej höra en ung pianist föredraga ett så kalladt »brillant» stycke af en Leybach, Richards, Léfébure-Wely o. dyl., och det går undan med rätt dugtig fingerfärdighet, men lägg fram en sonat af Mozart, ett stycke af Bach eller Händel, något af Mendelssohn eller Schumann, och vi få se hur den unge virtuosen reder sig med dessa saker! Skulle man vidare till vår pianist rigta några frågor om harmonilärans elementer, torde han bli svaret skyldig. En sådan kunskap i pianospelning torde vara den allra allmännaste, hurudana än de musikaliska anlagen äro. Dessa kunna vi indela i tre slag: de goda, medelmåttiga och dåliga. De senare, hvilka aldrig borde odlas och som kanske oftast blott till en tid tvingas till utbildning, kunna vi lemna ur räkningen. De goda anlagen, som visa sig i verkligt sinne, kanske entusiasm för musik, i håg för arbete med tekniska studier och handlag för dessa förtjena på allt sätt att utbildas, men detta för en verklig musikpedagog, som förstår att uppfatta den individuella förmågan hos eleven och gifva den sin rätta utveckling, bygd på en fast grund. Flertalet af de goda anlagen kanske aldrig komma till verklig utbildning. Man får ju ej sällan höra omtalas huru stora anlag det eller det barnet har för musik. Redan vid 5 å 6 år, om ej förr, kan ett sådant barn taga ut små stycken på piano, visor och annat, som det hört utföras, och örat är af naturen begåfvadt med ett förträffligt gehör. Men skulle vi kunna samla statistiska uppgifter rörande resultatet af sådana anlags utbildning, komme vi troligen till den erfarenheten, att det lifliga musiksinnets låter »gehöret» löpa bort med konsten. Det går mycket bra för en sådan naturbegåfvad pianospelare att spela utan till ur operor etc., som han hört, men han är en klen notläsare och någon grundlig musikkbildning besitter han icke. Den deremot, som är begåfvad med verkligt musikaliska anlag, har äfven sinne för att utbilda sig genom flitiga studier och sätter för sig ett mål af högre utveckling, som icke vinnes utan samvetsgrannt arbete, ett arbete som ej ger något glänsande resultat för stunden eller i närmaste tid, men som, ledt på riktig väg, alstrar en mogen talang, måhända ett stort konstnärsskap. Detta är den sanna, musikaliska sträfvan med aktning för konsten och arbetet i dess tjänst.

De medelmåttiga anlagen, hvilka vi hoppas åtminstone tillhöra pluraliteten

af de spelande, kunna variera i hög grad i afseende på naturel och beskaffenhet, gränsande mer eller mindre till de goda eller dåliga. Tager man rätt vara på den större eller mindre förmåga, som tillhör eleven af denna kategori, så kan undervisningen åstadkomma rätt goda framsteg, om också ej en talang af högre ordning kan utbildas. Om ej till en början örat hos sådana elever är så finkänsligt, hågen så stor, smaken för god musik medfödd eller bestämd, taktkänslan utpräglad eller handlaget (inclusive handbildning) så fördelaktigt; så kan genom uppmärksamhet och nit hos den skicklige läraren elevens intresse för det musikaliska arbetet väckas och underhållas; kommer dertill att eleven är, i ett ordningsälskande hem, van vid lydnad och pligtutöfning, så tages arbetet med allvar, och resultatet kan blifva ganska tillfredsställande. Men alltid tillhör det läraren att *uppföstra* den unge musikern till det goda, till musik som förädlar känsla och smak. Då man hör ungdomar ständigt eller helst hamra på dansmusik, operetter och andra trivialiteter, kan man ej frigöra sig från tanken på att en sådan musikodlare saknar sinne för ordning och allvar. Det är dock ej vår mening att bannlysa all dansmusik, den kan till och med ha sin nytta med sig såsom odlande sinnet för takt och rytm; men allt har sin tid och man måste skilja på hufvudsak och bisak samt äfven vid utförande af sådan musik undvika slarf och iakttaga noggrannhet i föredraget.

Om en dugande piano-lärare emottager en elev, som till en början under ett par år åtnjutit godtköpsundervisning för inlärande af »de första grunderna», så finner han nästan utan undantag att han har att bortarbota åtskilliga fel och ovanor. Vid beräkningen af den tid, som åtgår härtill skall det visa sig, att godtköpsundervisningen varit i sjelfva verket dyrare än om en god grund lagts från början af duglig lärare. Erfarenheten har varit oss lärare i detta fall och vi vilja påpeka några af dessa ovanor och brister. Ber man en sådan elev spela c dur-skalan, som ligger färdig för honom på klaviaturen, ett par oktaver i följd, så är först och främst handställningen vanligtvis oriktig, d. v. s. icke naturlig, så att handleden är för mycket höjd eller sänkt; tangenterna hamras med raka fingrar och lillfingret anslår tangenten med yttre sidan och halfva fingerlängden, hvarvid en vridning af handen blir följden. Då skalan utföres med raka fingrar måste naturligtvis vid fingeröfverläggning och i synnerhet vid tummens underläggning armbågen skjutas ut och armens naturliga, vid sidan hvilande ställning rubbas, hvarigenom en kraftförlust uppkommer och handens jemna rörelse på klaviaturen rubbas. Kunskap om klaviaturen, om hel- och halftoner, om intervallerna,

om regler för bildning af skalor och treklanger samt kännedom om notorna saknas nästan alltid. Och likväl äro dessa kunskaper så lätta att bibringa eleven redan vid första lektionerna, och så viktiga för en riktig grundläggning af pianospelet, att det måste förefalla märkvärdigt, att en så rationel metod ej alltid kommer till användning med nybörjare. Man skall invända, att det der är för svåra saker för en 8-å 9-åring att fatta, men det är en onödig fruktan. Jemför blott hvad skolans ämnen fordrar för tankearbete i aritmetik vid dessa år, och det skall falla sig helt naturligt, att eleven då äfven skall kunna fatta de enkla aritmetiska reglerna för skalors, intervallers och ackorders bildning af hel- och halftoner. Andra brister som kunna påpekas äro det hårda armanslaget, okunnigheten om notvalörer, pauser m. m. hörande till första elementarundervisningen, fel och brister, som vållas af en irrational, mekanisk lärometod, om man skall kunna tala om en »metod» vid en sådan undervisning. I en följande slutartikel skola vi redogöra för hvad vi mena med en förnuftig undervisningsmetod, hvarom visserligen förut yttrats något i denna tidning, men som torde förtjena att ytterligare framhållas.

Premiärer å k. operan i Stockholm.

1866—1891.

Ehuru en fullständig förteckning öfver premiärerna å vår kgl. opera allt ifrån dess början skulle vara af än högre intresse att meddela, så måste vi för denna gång inskränka oss till att, då vi, särskildt med anledning af det gamla operahusets stängning företaga oss uppsättningen af en sådan förteckning, hålla oss inom tidrymden af ett fjerdedels sekel, det senast passerade, med sistlidna år som ändpunkt. Våra läsare torde emellertid finna intresse äfven i en redogörelse för denna epok, hvilken åtskilliga af dem ha i minne, hvarför de ock kunna ha nöje af dessa erinringar. Det är naturligt att Svensk Musiktidning, i fråga om premiärerna å k. operan, icke har att upptaga annat än der gifna operor eller pjäser med musik, hvarföre vi förbigå de blott och bart dramatiska föreställningarna, som gifvits å nämnda scen. Vi ha härvid följt en i en tidsningsartikel*) nyligen synlig uppsats härom (fr. 1866 till 1881) och vidare egna anteckningar. Vi begagna oss här af några förkortningar som äro lätt begripliga; sådana äro: kom., trag., rom. etc. op. (komisk, tragisk, romantisk etc. opera), a. (akt-er) t. (text) öfv. (öfversättning), fr. (från) eft. (efter) och sätta komponistens namn före hans musikverk.

*) Dagens Nyheter för 1 dec. 1891.

Förteckningen följer nu här nedan:

1866. Dente J.: *I Marocko*, kom. op. 1 a. — Wagner, Rich.: *Rienzi* trag. op. 5 a.

1867. Hallström, Iv.: *Hertig Magnus och Sjöjungfrun*, rom. op., 3 a., t. af Frans Hedberg — Meyerbeer: *Afrikanskan* stor op., 5 a., t. af Scribe (öfv. af E. Wallmark) — Auber: *Marco Spada*, kom. op., 3 a., t. af Scribe (öfv. af O. Wijkander och E. Wallmark).

1868. Gounod: *Sylvia*, op., 2 a., af Barbier & Carré (öfv. af Wallmark) — Verdi: *Den vilseförda*, op. 4 a., (fr. ital. af Wallmark) — Gounod: *Romeo och Julia*, op. 5 a., af Barbier & Michel (öfv. af Wallmark) — Massé, Victor: *Den bestöjade sångerskan*, operett, 1 a., af Scribe o. de Leuven (öfv. af E. Wallmark) — Jacobson, John: *Ungmors kusin*, operett, 1 a.

1869. Berens, Herm.: *Riccardo*, kom. op., 3 a., af Scribe (öfv. af Fr. Arlberg) — Donizetti: *Don Pasquale*, op. buffa, 3 a. (öfv. af Wallmark) — Hallström Iv.: *Den förtrollade katten*, sagospel med sång, 3 a., (fr. franskan af Fr. Hedberg).

1870. David, Felic.: *Lalla Rook*, op., 2 a., — Meyerbeer: *Dinorah eller Valfarten till Ploërmel*, kom. op. 2 a., (öfv. af Wallmark) — Nordlin, Aug.: *En afton på Haga*, idyll, op. 2 a.

1871. Söderman, Aug.: *Hin ondes lärospån*, legend, 1 a., (t. öfv. af Fr. Arlberg) — Hallström, Iv.: *Mjölmarvargen*, operett, 1 a., (fr. franskan af Fr. Arlberg) — Hallström, Iv.: *En dröm*, balett.

1872. Wagner, Rich.: *Den flygande holländaren*, rom. op., 3 a., (öfv. af Fr. Arlberg) — *Konung Richard III*, musik af Aug. Söderman.

1873. Thomas, Ambr. *Mignon*, op., 3 a., (öfv. af Fr. Hedberg) — *Vid riksgränsen*, musik af Aug. Söderman.

1874. Wagner, Rich.: *Lohengrin*, rom. op., 3 a., (öfv. af Fr. Arlberg) — Hallström, Iv.: *Den bergtagna*, rom. op., 5 a., af Fr. Hedberg.

1875. Gounod: *Läkaren mot sin vilja*, kom. op., 3 a. efter McLiére (öfv. af E. Wallmark) — *Ett äfventyr i Skottland*, ballett, 2 a., musik af C. Nordquist och Iv. Hallström.

1876. Ölander, P. A.: *Blenda*, op., 4 a., t. af E. Wallmark och L. Josephson.

1877. Grétry: *De begge grenadiererna*, kom. op., 3 a., (öfv. af A. Willman) — Hallström, Iv.: *Vikingsarna*, op. 4 a., af Fr. Hedberg — Delibes, Leo: *Kungen har sagt det*, kom. op., 3 a., af Gondinet (öfv. af Fr. Hedberg).

1878. Bizet: *Carmen*, op. 4 a., efter Pr. Mérimée (öfv. af Fr. Hedberg) — Wagner: *Tannhäuser*, op. 3 a., (öfv. af Fr. Hedberg).

1879. Gounod: *Philemon och Bau-*

cis, kom. op., 3 a., (öfv. af Hedberg) — Brüll, I.: *Guldkorset*, op., 2 a., af Mosenthal (öfv. af Hedberg) — *Maria Stuart i Skottland* af Bj. Björnson, musik af R. Nordraak.

1880. Verdi: *Aida*, op. 4 a., af Ghislanzoni (öfv. af Hj. Sandberg) — Delibes: *Jean från Nivelle*, op. 3 a., (öfv. af Hedberg).

1881. Saloman, Siegf.: *Karpathernas ros*, op. 3 a., (fr. tyskan af Hedberg) — *Antonius och Cleopatra*, sorgspel, 5 a., af Shakespear, musik af Ludv. Norman. — Hallström, Iv.: *Silfverringen*, operett, 1 a., efter franskan af Fr. Hedberg. — Meyerbeer: *Nordens stjärna*, stor op., 3 a., af Scribe (öfv. af E. Wallmark).

1882. Adam Ad.: *Konung för en dag*, kom. op., 3 a., af Dennerly o. Bresil (öfv. af E. Wallmark) — *Nero*, skådesp. af Pietro Cossa, musik af Iv. Hallström — *Melusina*, ballett, 2 a., musik af Iv. Hallström — *Ur förtryckets natt*, hist. skådesp. af Herm. Säterberg, musik af Conr. Nordquist — *Den bedragne Paschan*, kom. 1 a., af Gustaf III, musik till sången af O. Ahlström, till dansen af Iv. Hallström.

1883. Boïto: *Mefistofeles*, stor op., 4 a., (öfv. af E. Wallmark).

1884. *Strandbybor* af Holger Drachman, musik af Jul. Bechgaard. — Hallén, Andr.: *Harald Viking*, op. 3 a., af Hans Herrig. (öfv. af Ad. Lindgren) — Lange-Müller P. E.: *Spaniska studenter*, op. 2 a., af William Faber (öfv. af W. Christiernsson).

1885. Hallström Iv.: *Neaga* op., 4 a., af Carmen Sylva.

1886. Massé, Victor: *Paul och Virginie*, op., 3 a. och 6 tabl. af J. Barbier och M. Carré (öfv. af E. Wallmark) — Saloman, Siegf.: *Diamantkorset*, kom. op., 3 a., af Overskou — Nessler, Victor: op., 4 a., af Rud. Bunge efter V. v. Scheffels dikt (öfv. af E. Wallmark).

1887. *Det var en gång...*, sago-kom. m. sång, 5 a., af Holger Drachman, musik af P. E. Lange-Müller — Wagner, Rich.: *Mästersångarne i Nürnberg*, op. 3 a., (öfv. af Fr. Hedberg) — *Per Svinaherde*, sagospel, 3 a., af H. Christiernson, musik af Iv. Hallström.

1888. Halévy, J. F. E.: *Andorradalen*, kom. op., 3 a., af M. de Saint-Georges — Götz, Hermann: *Hårdt emot hårdt*, eller *Så ska' de ta's*, kom. op., 4 a., eft. Shakespear af J. V. Widmann (öfv. af Fr. Arlberg).

1889. Bizet: *Djamileh*, kom. op., 1 a., af L. Gallet — Offenbach: *Hoffmanns sator*, fant. op., 4 a., af J. Barbier (öfv. af E. Wallmark) — Munkteell, Helène: *I Firenze*, kom. op., 1 a., af Dan. Fallström.

1890. Delibes: *Lakmé*, op., 3 a., af Gondinet och Gille (öfv. af E. Wallmark) — Verdi: *Otello*, op., 4 a., af Arrigo Boïto (eft. Shakespear.) —

Mascagni: *På Sicilien*, op. 1 a., — *Undina*, ballett, musik af Rich. Henneberg.

1891. *Flickan från Arles*, pjes i 3 a., 5 tabl. af Alph. Daudet, musik af Georges Bizet. — *Sånggudinnornas afsked*, efterspel i 1 a., af Fr. Hedberg, musik af Conr. Nordquist.

Anton Rubinstein om Richard Wagner.

(Rubinstein: »Die Musik und ihre Meister».)

Anton Rubinsteins uppträdande som skriftställare var en nyhet som väckte stort intresse i hela den musikaliska världen; ty hvar är icke pianisternas konung och tonsättarsnillet Anton Rubinstein bekant? I slutet af förra året utkom den bebådade boken af honom: »*Die Musik und ihre Meister*, eine Unterredung von Anton Rubinstein» (Barth. Senffs förlag Leipzig), och strax efter det boken kom ut i bokhandeln, var första upplagan utsåld. En bokhandlare här i Stockholm telegraferade, med anledning af en tidningsuppgift att boken var utgifven, till förläggaren, men fick till svar att ej ett enda exemplar stod att få förr än en ny upplaga sett dagen. Från en anmälare af boken i »Signale» anför vi följande korta notis om det märkliga arbetet.

»Tonmästaren berör i sin skrift allt hvad som kan ha afseende på musik och dess utöfning. Den af honom dertill valda formen är dialogen, hvarigenom föredraget erhåller omedelbarhetens intresse. Rubinstein framlägger för den musikaliska världen sin öppenhjertiga bekännelse rörande gamla och nya tiders tonsättare (undantagandes nu lefvande komponister) äfvensom öfver musikpraxis i allmänhet, och det på ett sätt, lika originellt som fängslande. Hans uttryckssätt är särdeles frappant, mycket träffande men ofta nog äfven paradox — han medger det sjelf — och stundom skjutande öfver målet. Men det senare betyder ingenting: man kan ej annat än helsa med tillfredsställelse, att en så framstående personlighet en gång äfven från sin ståndpunkt belyser frågor som röra konsten. Rubinstein vill ej tvinga på någon sina mognade och genomtänkta åsikter; han endast säger ut hvad han personligen tänker och känner. Hans betraktelser öfver operan, öfver Wagner, Liszt och Berlioz etc. likasom öfver löjligheterna hos vissa nutidens dirigenter, öfver föredrag, pianospel, konservatorier m. m. innehålla stora, behjertansvärda sanningar, hvarvid han uppenbar en skatt af rikaste erfarenhet och finaste observationsförmåga. Det skall ej fattas sådana, som äro af olika mening med honom, men säkert skola också ej så få gilla hvad han säger. Huru som helst är hans bok

en högst intressant företeelse, som förtjenar vinna en stor läsekrets.»

Så snart vi kunna komma öfver ett exemplar af boken, skola vi lemna utdrag derur i Svensk Musiktidning. Efter en annan sådan anför vi här en resumé af hvad Rubinstein yttrar om Wagner, hvilket emellertid nog kommer att stöta de ortodoxa wagnerianerna för hufvudet. Rubinstein står emellertid, som man vet, till hela sin musikaliska bildning på tysk grund, så att man ej kan i hans omdöme om Wagner, se någon afvoghet mot den tyska musiken såsom sådan. I sina sex symfonier, tio operor, sina otaliga sonater, trior, kvartetter, kvintetter, sånger etc. framträder hans tyska musikbildning ganska tydligt. Men vi skola nu se hvad han tänker om den store tyske operareformatorn.

Rubinstein kan ej gilla att R. Wagner ställer vokalmusiken såsom musikens högsta uttryck; för honom börjar musiken först der ordet ej fins med (undantagandes solosången och kyrksången). Skall i operan alla konster förenas, så kan ingen af dem fullt komma till sin rätt. Sagan, det öfvernaturliga egnar sig ej till stoff för operatexter, då en människa endast kan ha medkänsla för andra människor men ej för öfvernaturliga väsen. Ledmotivets användande för vissa personligheter eller situationer är ett så naivt förfarande, att det förr stöter på det komiska, ja rent af på karikatyren, än förtjenar att tagas på allvar. Uteslutandet af arian och sångensemblen i operan är psykologiskt origtigt; arian i operan är slägt med monologen i dramat och uttrycker en persons själsstämning, under det ensemblen åter gifver stämningen hos flere personer. En kärleksduett, der intet moment af ömsesidig passion förekommer, kan ej vara sann. Orkestern lemnar i Wagners operor för mycket af det goda och förminskar intresset för den vokala delen; då den skildrar hvad som föregår i de handlande personernas inre, så gör den sjungandet på scenen nästan öfverflödigt; ofta skulle man vilja be orkestern vara tyst för att kunna få lyssna till sångarna på scenen. Osynliggörandet af dekorationsförändringar genom uppstigande ånga är rent af odrägligt, förmörkandet af salongen för åhörarna under föreställningen är snarare en kapis än ett verkligt ästetiskt behof. Den osynliga orkestern gör kanske blott i första scenen af »Rheingold» en god verkan, annars har den ej något skäl för sig. Åsynen af kappellmästaren och orkesterspelande är vid en operaföreställning alls icke så förskräcklig, att man därför skall uppföra den rent musikaliska effekten.

Då Rich. Wagner i sina skrifter förklarar sig för den allena saliggörande, så uppväcker detta opposition och protest. Vål har Wagner skrivit beaktansvärda saker (»Lohengrin», »Mäster-

sångarna» och Faustuvertyren) men det principiella, reflekterande, pretentiösa i hans musikaliska skapelse, bristen på naturlighet och enkelhet, hela operapersonalens framskridande på kothurnen, är osympatiskt. R. Wagners melodier är antingen lyrisk eller patetisk; den kan visserligen vara ädel och bred men saknar det rytmiska behaget och mångsidigheten. Omvexling i den musikaliska karakteristiken saknas fullständigt i Wagners operor. Hans orkester är visserligen ny och imponerande, men också ej sällan monoton i effektmedlen. Richard Wagner är, i likhet med Berlioz och Liszt, en kompositionsvirtuos, som likväl saknar genialitetens stämpel, naivetet.

Så långt detta utdrag ur Rubinsteins bok, till hvilken vi återkomma så snart den kommit i vår ägo.

Två nya operor.

Stora Operan i Paris har nyligen uppfört en ny opera af en fransk kompositör vid namn Bourgaault-Ducoudray. Operans namn är »Thamara», och i ett bref från Paris till St. D. skrifver Spada om kompositören och hans verk följande:

Bourgaault-Ducoudray är elev af Ambroise Thomas, om han också icke går i dennes fotspår som musiker, ty då har han betydligt mera frändskap med några klassiska mästare, t. ex. Gluck. Redan 1862 erhöi han, nu en öfver 50 års man, romarpriset. Sedan dess har han icke hört till dem, hvilka låta mycket tala om sig. Egentligen har han under denna långa tidrymd gjort sig bemärkt genom att studera och uppteckna folkmelodier, dels af grekiskt och orientaliskt, dels af bretagniskt ursprung. Under de senare åren har han dessutom varit professor vid konservatoriet härstädes.

Texten till den i två akter och fyra tablåer afdelade operan är af den kände librettisten Louis Gallet.

Den qvinliga hufvudpersonen eger ett starkt slägttycke med den bibliska Judith. Invånarna i staden Baku, som belägras af den persiske sultanen Noureddins här äro bragta till det yttersta, då en af stadens skönaste jungfrur, Thamara, erbjuder sig att offra sig för sina landsmäns befrielse och att döda inkräktaren. Hon uppträder i den af sina odalisker omgifne Noureddins harem. Sultanen, intagen af hennes skönhet, blir genast förälskad i henne. Men å sin sida erfar Thamara, som, i stället för den grymme tyrann hon väntat sig, finner en vacker, ung man, ömma känslor för den hon svurit att bringa om lifvet. Hon afstår från sin mordplan och ger sig åt Noureddin. Dock, när hon vaknar under natten, hör hon hemlighetsfulla röster, hvilka mana henne att hämnas på sina landsmäns förtryckare och icke svika sin

ed. Och hon dödar den vid hennes sida inslumrade Noureddin.

Thamara återkommer till Baku, der hon som befrierska hyllas af folket. Men hon kan icke deltaga i glädjen, hon förebrår sig det dåd hon begått. Och med samma dolk, som har drabbat Noureddin, ger hon sig sjelf döden...

Den musik, Bourgault-Ducoudray komponerat till detta ämne, sluter sig ganska noga till libretton, följande dennas skiftningar, och utgör öfver hufvud ett värderikt arbete. Haremsqvinornas sånger och dansar deri, med sin utpreglade orientaliska karakter, äro ytterst stämningsrika, och den stora scenen och duon mellan Noureddin och Thamara äro af utsökt verkan.

Under sådana förhållanden må man beklaga, att hr Bourgault-Ducoudray först vid så framskriden ålder satts i tillfälle att visa sin talang som operakompositör. »Thamara» har emellertid väckt rättvist bifall.

— »Riddar Pasma», Johann Strauss' nya opera, som nyårsdagen för första gången uppfördes i Wien, har gifvit den bekante kritikern Ed. Hanslick anledning att i Neu Freie Presse skriva en artikel, ur hvilken meddelas följande:

De båda första akterna beskrifva, huru den unge konungen af Ungern, begagnande mannens frånvaro, i mörkret trycker en kyss på Evas, riddar Pasmans hustru, panna. Mannen, som är en af konungens vasaller, får veta detta och kommer i tredje akten till konungens hof för att hämnas. Konungen låter då sin hofnarr ikläda sig purpurmanteln, under det han sjelf intager hofnarrens plats. Denne sitter på tronen och åhör riddar Pasma klagan samt afdömer saken så, att Pasma får trycka en kyss på drottningens panna. Den verkliga konungen vill nu till straff därför innesluta riddaren i fängelse, men drottningen träder emellan och bjuder sjelf ännu en gång sin panna att kyssas af riddaren.

Denna handling säges vara för torftig för en helaftonsopera. I de två första akterna står handlingen stilla. Först i den tredje blir den något lifligare. Libretton har nödgat tonsättaren att vara allvarsam och känslöf, hvilket icke lämpar sig för hans temperament. Ariostilen i denna opera med dess trägna takt- och tempovexling erinrar ofta om dialogen i »Mästersångarne». Kompositören har med öfverraskande skicklighet inarbetat sig i denna för honom hittills främmande stil och ton. Äfven i »Riddar Pasma» har Strauss skapat fin, täck och spirituellt musik, hvarjemte orkesterpartituret är särdeles vackert och karakteristiskt. Perlan i operan är emellertid balettmusiken i tredje akten. Den skulle ingen annan än Strauss kunna åstadkomma. Den hör till hans vackraste dansstycken.

Dessutom omtalar Hanslick en »vals-aria», som dock mindre är en vals än

ett fint, pikant musikstycke, samt en kyssvisa, som hofnarren sjunger i tredje akten och som är ett af operans vackraste nummer.

Följetong.

Byspelmannen.

Skiss af L. H. Schubert.

Det var en söndagseftermiddag. På värdshuset i en liten bömisk by svängde sig ungdomen i munter dans efter tonerna af en violin. Virtuosen, som tagit plats på den låga kaminen var en ung man af omkring 17 års ålder med lifliga, intelligenta ögon. Lätt och behagligt förde han stråken och de melodier han lockade ur sin violin liknade ej de gamla uttröskade, som man fick höra på alla dansgillen, utan voro alltid originela och lifvande tillika. Derför samlades ung och gammal i trakten för att fröjda sig åt hans spel.

En dans var just slutad. Med blöfsande ansigten uppsökte dansparen sina platser. Den unge spelmanen spände upp strängarna och för pröfvande med fingrarna öfver dem. Då reste sig i andra ändan af rummet en gammal man och ropade öfver till honom: »Christoph, spelar väl allt för oss en af sina visor — eller hur?» Förslaget helsades med jubel af församlingen, och utan vidare öfvertalning började violisten att spela. Det var en helt enkel melodi, som han gaf till bästa, glad och naturlig, men vid hvarje stråkdrag såg man hur lif och själ liksom hängde samman med det som spelades, det blixtrade till i de mörka ögonen, nu öppnade han munnen och en uttrycksfull, varmhjertad sång, föredragen med vacker stämma, åtföljde spelet.

Tyst som muren var hela rummet, der kort förut så mycket larm och skratt herskat. Hvarje öga var rigtadt på den unge spelmanen, hvarje öra lyssnade begärligt till den vackra musiken, ingen vågade röra sig eller samtala. Alla voro så fördjupade i åhörande, att man icke märkt hur i den öppna dörren en hög gestalt i grön jagtdräkt visade sig och uppmärksam lyssnade på spelet. Då det strax derefter slutade och en bifallsstorm bröt lös, vände sig den nykomne till en af de närmast stående bönderna, sägande: »Ni har der en utmärkt spelman!» Nu först blefvo de församlade varse främlingen. Genast reste sig alla från bänkarna och lyfte vördnadsfullt på sina mössor. »Furst Lobkowitz» — hviskades från mun till mun, tills äfven Christoph beredde sig på att visa sig artig och stiga ned från sin upphöjda plats.

»Nej, sitt qvar, min gosse!» ropade fursten. »Spela för oss ännu en af dina vackra visor!» Då blef Christ-

oph helt röd af förlägenheten öfver den stora äran, men han tog mod till sig och spelade ett annat stycke, lika behagligt och fängslande som det föregående, så att fursten, sedan han slutat detsamma, lifligt klappade händerna och sade: »Bra gjordt, mycket bra!» Derefter aflägsnade han sig; men under det han utanför värdshuset satte sig upp på sin häst, mumlade han för sig sjelf: »Den gossen har talang, skada att den skall slösas bort på dansgillen!»

Derinne i stugan hade dansfolket redan börjat svänga om på nytt och slutade ej dermed förr än natten brutit in. Då nu alla rustade sig till hemfärd, gick Christoph fram till disken för att mottaga sin lön. Men den blef klen nog. Den sluga värdinnan tog en bedröflig min på sig, i det hon sade: »Svåra tider nu Christoph! Folket håller sig hemma och gömmer pengarna på kistbotten. Hvem kan förtänka dem det! Mina inkomster äro så små, du vet, Christoph, man får vara glad att man kan hålla lifhanken oppe. Derför måste du låta dig nöja med några ägg den här gången. De äro alldeles friska och nyss hemtade från höns huset». Christoph var redan van vid en sådan betalning; han tog äggen och begaf sig på hemväg åt Prag.

* * *

Klart ljödo klockorna från jesuitkapellet i Prag och de tioende skyndade på deras kallelse till messan. Bland dem befann sig äfven furst Lobkowitz, som kommit från sina gods för att uppehålla sig något i staden. Han knäböjde i bön, då orgeln ingrep med sitt förspel. Det var ett mäktigt tonsvall, än brusande som i storm, än sakta framvaggande, än dånande med vredens åska, än lockande med siren-sång, på skilda sätt talande tröstens eller förkrosselsens ord i ett heligt tonspråk till olika sinnen.

Furstens sinne berördes också deraf på ett gripande sätt likasom hela församlingen, på hvilken orgelspelet ej gjorde mindre stort intryck, än den andlige talarens predikan. Då gudstjensten var slut lät Lobkowitz kalla till sig organisten. Men hur förvånad blef han icke, då han i honom igenkände den unge man, som dagen förut spelat upp till dans åt bönderna. Fursten uttryckte sin förundran deröfver och frågade hur detta hängde till sammans. »Det är min fars vilja att jag skall studera», berättade Christoph, »men medel saknas härtill, hvilket, med så många syskon, som jag har, är lätt förklarligt. Men då jag är van vid arbete och umbärande, så finner jag det ej svårt att söka mitt uppehälle genom de små inkomster jag kan få som organist, klaverlärare och dansspelman.» — »Präktige unge man!» sade Lobkowitz, som fann synnerligt

behag i den enkla, uppriktiga framställningen. »Hvad har din far för yrke?» »Han är skogvaktare i ers höghets skogar.» — »Hvad — skogvaktare hos mig?» utropade fursten förvånad. »Och hvad heter du då?» — »Christoph, Willibald Gluck!»

»Gluck? Son till min käre, trogne Gluck?» sade fursten gladt och vänligt. Derpå vardt han plötsligen allvarsam, och i det han lade sin ena hand på ynglingens axel fattade han dennes hand och sade: »Du eger en stor talang, och den får ej förqväfvas. Jag skall sörja för din utbildning. Med det snaraste följer du mig till Wien. Lef väl till dess!»

Dermed aflägsnade han sig, lemnande Christoph åt sig sjelf och åt de gladdaste förhoppningar.

* * *

Detta var år 1731. Fjorton år senare finna vi skogvaktarsonen som kammarmusikus hos greffe Melzi i Italien, hvilken blef honom en ny beskyddare, och nio år derefter är han åter i Wien som hofkapellmästare efter att ha fört ett rörligt lif och flitigt komponerat operor. Som operans nyskapare gjorde han sig här odödlig med »Orfeo ed Euridice» och synnerligast med sin »Aleste.» Troende sig bättre förstådd, i Paris uppförde han der 1774 sitt mästerverk »Iphigénie en Aulide» och dröjde der i sex år. Återkommen till Wien slöt han der sina dagar vid hög ålder d. 15 nov. 1787.

Hans ofvannämnda sceniska storverk till hvilka sluta sig »Armide» och »Iphigénie en Tauride» skola länge lefva; och såsom namnet Mozart (hvilkens förelöpare han anses vara på den dramatiska musikens område) icke så lätt förgätes, så skall äfven minnet länge än bevara namnet

Christoph Willibald Ritter von Gluck.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Operan. Jan. 1, 12 Gounod: *Romeo och Julia* (Julia, Gertrud, Stefano: frk. Moritz, fru Strandberg, frk. Wolf; Romeo, Capulet, Lorenzo, Tybalt, greffe Paris, Mercutio: hrr Strandberg, Lundquist, Sellergren Rundberg, Malmjö, Johanson). — 2, 6, 7, 11, 14 *Vermländingarne.* — 3 Donizetti: *Rege-mentets dotter*; Adam *Nürnbergerdockan.* — 5 *Flickan från Arles*, musik af G. Bizet. — 6 (kl. 7,30) 8, 10 Weber: *Friskytten* (Agatha, Anna, brudtärnan: fruar Östberg, Edling, frk Thulin; Ottokar, Kuno, Kasper, Max, en eremit: hrr Lundquist, Strömberg, Sellergren, Strandberg, Nygren). — 13 *En midsommarnattsdröm*, musik af Mendelssohn — 15 Adam: *Konung för en dag*; (Nemea, Zelida: frk. Karlsohn, fru Edling; kung Mosul, Zephoris, prins Kadoor, Piffear, Zisel: hrr Lundquist, Lundmark, Sellergren, Henriks-son, Grafström).

Vasa-teatern. Jan. 12—15 Offenbach: *Frihetsbröderna*, opera buffa, 3 a., af H. Meilhac och L. Halévy, (Fiorella, Fragoletto, hertigen, paven: frkn. Grönberg, Ekström, Jons-son, Ohlson; Montedafior, Pietro, Trascapatriulo, hotkamrern, baron Barbaccio di Huggi-

mano, dom Cluncar y-Alcaraza, don Trumpho el Clopotasso: hrr Varberg, Strömberg, Lundahl, Ander, Salmson, Hagman, Svanberg).

Södra teatern. Jan. 1—5 *Fru Hin*, feerilustspel, 3 a., 8 tabl. af H. Meilhac och A. Mortier, bearb. af H. Christiernsson, musik af B. Halldén.

Kgl. operan har äfven varit lidande af den här länge rådande sjukligheten, så att flere tillämnade uppfriskningar af repertoaren måst inhiberas på grund af sjukdomsfall bland personalen; kännbarast har Arvid Ödmanns otjenstbarhet inverkat i detta hänseende och i ej så ringa grad äfven fröken Karlsohns. Den senare har nu emellertid åter börjat sin tjänstgöring med återgifvandet af Nemea i »Konung för en dag», och herr Ödmann lär nu äfven vara återställd och färdig att börja uppträda. En relativ nyhet är »Friskytten», som ej så nyligen gått öfver operascenen. I »Romeo och Julia» har pagens rol återgivits för första gången af fröken Wolf, hvarigenom operan kunnat upptagas oaktadt fröken Karlsohns sjukdom. Vår redogörelse för operans verksamhet blifver denna gång sålunda ganska torftig. Likaså har några konsertföretag under detta år alldeles uteblifvit, säkert också till följd af den allmänna sjukligheten.

Vasa-teatern har upptagit Offenbachs muntrande operett »Frihetsbröderna», som hittills lockat mycket folk till den lilla teatern.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Mozarts »Figaros bröllop» kommer snart upp på scenen och säsongens första större operanyhet: Ponchiellis »Gioconda» torde vara färdig att gifvas i slutet af månaden. På dramatiska afdelningen förberedes Göthes »Egmont» med Beethovens muik.

Vid musikaliska akademiens sammanträde den 29 sisl. dec. utsågs till præs justitierådet A. V. Åbergsson samt till medlemmar af förvaltningsutskottet bankokommissarien C. G. Korsgren, kommerserådet J. Sjöberg och direktör O. Bolander. Till medlemmar i läroverksstyrelsen valdes professor J. Günther, hofkapellmästaren J. Dente, direktör F. A. Frieberg och kammarmusikus A. F. Lindroth.

Tre s. k. musikaftnar komma under denna säsong att anordnas härstädes af två bland våra mest framstående musikidkare, pianisten Richard Andersson samt sångaren och sångläraren Oscar Lejdström. Grefvinnan Mathilda Taube, f. Grabow, fröken Anna Piehl m. fl. ha benäget lofvat biträda vid dessa musikaftnar, hvilkas program skola upptaga företrädesvis värdefulla musikaliska nyheter, deribland sånger af Pietro Mascagni, Emil Sjögren och Erik Åkerberg.

Lokalen blir Vetenskapsakademiens

hörsal, och abonnementspriset för alla tre musikaftnarne är: i salen 7 kr. 50 öre och å läktaren 5 kr.

Första musikaftonen eger rum under loppet af februari månad.

Abonnementslistor finnas utlagda och biljetter tillhandahållas i Abr. Lundquists musikhandel.

Våra musiksällskap. Musikföreningen kommer att ytterligare under denna vinter under hr Franz Nerudas ledning gifva två konserter. Såväl detta sällskap, som *Filharmoniska sällskapet*, under hr Halléns ledning, har redan börjat sina repetitioner.

Nya Sängsällskapet, hvars bildande vi förut omnämnt, kommer att under sin ledare, dir. Erik Åkerberg, gifva sin första konsert d. 26 jan. i Vetenskapsakademiens hörsal med biträde af fru Edling, frökn. Sigrid Lindberg, Maria Rydberg och en musikalskare. Biljetter säljas på förhand i Abr. Lundquists musikhandel.

Henrik Westberg den svenske, i Tyskland bosatte, tenorsångaren, har nyligen sjungit i Breslau å Stadtteatern Walter von der Vogelweide i »Tannhäuser» och Tamino i »Trollföjten» samt likaledes i Aachen uppträdt som Georges Brown i »Hvita frun». Från båda städerna berömmas han af kritiken för sitt smakfulla sångsätt och sin sympatiska stämma.

En ny svensk tenor, som vid sig synes fästa de största förhoppningar, är en ung hr John Ahlström, som efter att ha lemnat den juridiska banan nu idkat en längre tids studier i Paris.

Hans lärare den gamle Massé, som dock bland sina svenska adepter räknat en Signe Hebbe, en Leonard Labatt, en Arvid Ödmann och en Christine Nilsson, har förklarar att »han aldrig haft en elev som gjort så förvånansvärda framsteg» och förespar hr Ahlström en lysande framtid. Den unge tenorsångaren kommer antagligen att debutera nästa vår.

Fru Dagmar Sterky, född Bosse, har uppträdt på Kristiania teater som Madeleine i »Postiljonen från Longjumeau» samt fått mottaga det mest ampla erkännande för sitt utförande af denna roll. Kritiken berömmar allt igenom hennes vackra sång och lifliga, tilltalande spel. »Fru Sterkys naturliga behag», yttrar en anmälare i Morgenbladet, »hennes intagande och högst sympatiska spel samt icke minst hennes fint musikaliska smak och förträffliga sångkonst gäfvö en vacker bild af den lilla bondflickan, som kommit till glans och rikedom.»

Hr P. Stårck, den bekante pianisten, har nyligen uppträdt på konservatoriets konsert i Brüssel, der han gjort stor lycka. The Belgian News, hvilken tillika meddelar konstnärens porträtt, yttrar om hans uppträdande: »Mr

Stårcks utförande af Liszts »Ettude de Concert» och Chopins utsökta »Ballad» väckte formlig entusiasm hos publiken och lade en ny lager till dem han här redan vunnit».

»Han har egenskaper», fortsätter tidningen, »hvilka sällan förenas hos samma person: kraft, teknisk färdighet och djup känsla, och ehuru vi beundra hans briljanta ton, ha vi blifvit ännu mera öfverraskade af den sällsynta finessen i hans spel och det utsökta sentiment, med hvilket han återgifver särskildt vissa delar af den förutnämnda balladen.»

Hr Stårck har vid konservatoriets täflingar två gånger blifvit prisbelönad, första gången med det andra och nu senast med det första priset. Den nämnda tidningen förespar honom ett europeiskt rykte.

Louise Pyk, den bekanta svenska operasångerskan, sedan några år gift med kapten William B. Newson i San Francisco, har enl. Engelholms tidning nyligen blifvit lagligen skild från sin man.

Qvinlig orkesterdirigent. I dagarne har i norra England en qvinna uppträtt som orkesterledare, hvilket väckt mycket uppseende. Denna dam är en svenska, fröken Hildegard Werner, sedan många år bosatt i Newcastle on Tyne, der hon, som vi förut varit i tillfälle att omnämna, verkat i den dubbla egenskapen af musiklärarinna och musikskrifställarinna.

Orkestern är bildad af fröken Werner och bestod af idel unga damer tillhörande Newcastle on Tyne's förnämsta societet. Alla voro klädda i hvitt. De unga amatörerna spela utslutande för sitt nöjes skull. Den äldsta af orkestermedlemmarne är 24 år, den yngsta 10 år gammal. För tillfället var orkestern förstärkt af ett halft dussin medlemmar från The royal theatres kapell.

Göteborg. På stora teatern kommer i dessa dagar att gifvas operan »Fra Diavolo» med hr Bratbost i titelrollen, fru Hanna Heintz som Zerlina och hr Linden som lorden. Derefter kommer antagligen Björnsons »Ett handelshus» att uppföras.

Sedermåra gifves operan »Faust» med fröken Lindegren som Margaretha, hr Bratbost Faust, fröken Hamberg Siebel, hr Söderman Mefistofeles, hr Linden Valentin, fru Brink Martha och hr Hansen Wagner.

»Faust» kommer att gifvas omväxlande med Ibsens sagospel »Per Gynt», deri, som förut nämts, direktör Lindberg kommer att utföra titelrollen.

Tenorsångaren hr Lemon från Stockholm kommer under denna termin att å denna scen sjunga Romeo i »Romeo och Julia» samt bergakungen i Hallströms »Den bergtagna».

— *Matinéer i Göteborgs exercishus* komma att gifvas under vinterns lopp

af direktör August Lindberg, som hyrt lokalen för alla söndagar kl. 1—3. Meningen är, att den allmänhet, som tilläfsventyr ej haft tid att å teatern höra ett musikverk i dess helhet, skall kunna vid matinéerna för en billig afgift få njuta af det märkligaste utaf nyheter, som den oförtrutne direktören bragt fram på scenen, säger G. H. T.

Sigrid Arnoldsons första konsert i Köpenhamn d. 16 dec. gafs för utsåldt hus och, enligt hvad ett telegram meddelat, med stor succés.

Wagner-festspelen i Bayreuth 1892 tillkännagifvas nu (officielt skola ega rum den 21 Juli—21 augusti samt upptaga »Parsifal» (den 21, 28 juli, 1, 4, 8, 11, 15, 17 augusti), »Tristan och Isolde» (22, 29 juli, 5, 18 augusti), »Tannhäuser» (24 juli, 7, 12, 20 augusti), »Meistersinger» (25, 31 juli, 14, 21 augusti).

Giuseppe Verdi säges nu ha fullbordat sin stora komiska opera »Falstaff», till hvilken Arrigo Boito skrifvit libretton. Operan säges innehålla ej mindre än tre primadonnepartier.

Norge.

Kristiania. På Kristiania teater har »Postiljonen från Longjumeau» under början af året gifvits, ehuru med afbrott genom fru Dagmar Sterkys illamående. I denna opera har hrr Kloed, Lund och H. Brun med bifall utfört sina resp. partier. På denna teater började med d. 15:de jan. ett nytt abonnement för 12 föreställningar. — Musikföreningens konserter under halfåret 1891—92 annonseras ega rum den 16 och 30 jan. samt 20 februari.

Finland.

Helsingfors. Svenska teatern firade d. 14 dennes Topelius' födelsedag med uppförandet af »Regina von Emmeritz». Alexanders teatern har gifvit »Den sköna Helena» med fru Maria Englund i titelrollen och Le Coqs »Den gröna ön», hvari fru Englund äfven medverkat. Den 2 jan. egde en af Kajanus' populära folkkonserter rum i Societetshuset och hr Anton Paulson har likaledes gifvet en folkkonsert i Brandkärshuset. Den 14 jan. gafs af hr Kajanus en symfonikonsert i universitetshuset. Prof. Müller-Berghaus i Åbo har komponerat ett större verk för orkester och manskör med titel »Vårt land».

Danmark.

Köpenhamn. På k. teatern har jemte talpjeser uppförts under förra hälften af denna månad »Aladdin», »På Sicilien» och »Det var en gang...» Den 10 jan. gafs den 9:de folkkonserten i konsertpalatsets stora sal under anförande af kapellm. Fr. Rung med biträde af operasångerskan Sofia Keller och Cæciliaföreningens madrigalkör. — Casino-teatern har fortfarande bjudit på »Miss Helyett».

Hvarjehanda.

Gounod om andra kompositörer. En engelsk tidningsman har interviewat Gounod om dennes åsikter rörande flere af musikens koryfärer, och den berömda kompositören uttalade sig mycket oförbehållsamt på följande sätt:

»Meyerbeer är en mästare men intet geni. Hans inspiration är ofta glänsande, men icke klar. Han kan förliknas vid en stor diamant, som dock icke är af renaste vatten»

Om Berlioz yttrar han sig på följande sätt:

»Han var en Jupiter, som ofta förlorade jernvigten; en gud, slaf af sina lidelser och sin vrede: allt som allt ett ofullständigt geni».

Wagner var, enligt hans mening, »ett märkvärdigt vidunder, ett vildt geni, som kände sig intresserad af allt, som hade kolossala proportioner, en konstnär, som icke förstod att uppskatta sitt snilles hela vidd».

Gounod satte Rossini näst efter Mozart, såsom den klaraste af alla musici, den störste af alla de lyriska kompositörerna. Med en fruktbärande fantasi förenar han en ofantlig rikedom af uttrycksformer. Två mästerverk af olika slag stå långt öfver alla hans öfriga arbeten: »Barberaren» och »Wilhelm Tell».

Dödsfall.

Dorn, Heinrich Ludvig Egmont, professor, ansedd komponist och musikkritiker, samt framstående pianist, f. 14 nov. 1804 i Königsberg † d. 10 jan i Berlin. År 1826 kom hans första opera »Rolands Knappen» till uppförande, derefter följde (fr. 1828—65) »Die Bettlerin», »Abu Kara», »Der Schöffe von Paris», »Das Banner von England», »Die Nibelungen», »Ein Tag in Russland», »Der Botenläufer von Pirna» och (1869) operetten »Gewitter bei Sonnenschein» och en ballett »Amors Macht». Han har äfven skrifvit åtskilliga sånger och pianostycken samt orkestersaker. Intressant nog är hans i flere band utgifna självbiografi, »Aus meinem Leben». D. har varit kapellmästare i Königsberg, Leipzig, Hamburg, Riga och Köln samt Otto Nicolais efterföljare vid Kg. operan i Berlin (1849—69).

Heckman Robert, konsertmästare, utmärkt violinist och berömd kvartettspelare, † d. 24 nov. 1891 i Glasgow, under en konserttur i England, H. var född d. 3 nov. 1848 i Mannheim. Sedan 1872 lefde han som konsertmästare i Köln och flyttade för ett par år sedan till Bremen; hans maka, Marie Hartwig, är bekant som utmärkt pianist, och tillsammans med henne besökte han Sverige åren 1875 och 1881.

Hitz, Frans, kompositör, † i Honfleur sistl. år, 63 år.

Kjellberg Alma, begåfvad svensk violinspelerska, f. 1 Mars 1866 i Sköfde, † d. 5 jan. i Berlin. En af Em. Sauerets favoritelever följde hon honom till England att fortsätta studierna der, då han afflyttade dit från Berlin, till hvilken stad Alma Kjellberg afreste för att tillbringa julen. Frk. K. har

studerat vid här. konservatorium och reste 1887 till Berlin för att fullborda sina studier. Der liksom här hemma hade hon flera gånger spelat offentligt med mycket bifall.

Paulli, Holger Simon, professor och kapellmästare vid Kgl. teatern i Köpenhamn 1863—83, förtjenstfull

dansk musiker, f. 22 febr. 1810 och † derst. d. 23 dec. 1891. P. var violinist och utmärkt kvartettspelare samt dirigent. P. har komponerat musik till en mängd baletter af Bournonville, till sångspelet »Lotsen», utgifvit värdefulla violinetyder och äfven gjort sig känd som sångkomponist.

Prenumerations-Anmälan.

Svensk Musiktidning, *nordiskt musikblad*, rekommenderar sig härmed i välvillig åtanke hos den musikaliska allmänheten. Tidningen har nu, hvad förut ingen Svensk Musiktidning gjort, genom utgifvarens energi kämpat sig fram till 12:te årgången, uppmuntrad af pressens och hennes prenumeranters välvilliga omdöme, dock ej af den musikaliska allmänheten gynnad i så hög grad, att tidningen ännu vunnit tillräcklig spridning. Derför: Musikvänner! prenumerera på Svensk Musiktidning. Uppoffringen för prenumeranten är ringa. För endast 5 kronor erhålles under året populär lektyr i musikaliska ämnen, biografier med porträtter af in- och utländska konstnärer, Musikbilagor af god och lätt utförbar sång- och pianomusik, (omkring 14 sidor eller mera, beroende af prenumerationen). Utom större artiklar innehåller tidningen redogörelser för musikpressen, följetonger, notiser m. m., och goda literära krafter kunna för tidningen påräknas. Tidningen lämpar sig för hvarje musikaliskt hem, som genom densamma kan följa med händelserna inom musikverlden, särskildt vår egen. Svensk Musiktidning utkommer 2 gånger i månaden (utom Juli—Aug.). Endast helårsprenumeranter erhålla musikbilagan. På tidningen prenumereras å byrån Olofsgatan 1 (Hötorget 6), derifrån tidningen hemsändes, i bok- och musikhandeln, å tidningskontoren. För landsorten bäst å posten.

Ödmjukeligen
Redaktionen.

Vänner af Musik

och musikbildning! gynnna vår Svenska Musiktidning med prenumeration! — För endast 5 kronor erhålles under året populär och instruktiv läsning i musikaliska ämnen, tillfälle att få, i sammanhängande följd, del af musikverldens förnämsta nyheter, Porträtter och biografier öfver märkliga musikkonstnärer, Musikbilaga (omkring 14 sid.) af vald men lättfattlig musik.

Sv. Musiktidnings Red.

Svensk Musiktidning bör tillhöra hvarje musikaliskt hem.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmoonier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners verldsberömda Flyglar, samt Bönschs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

På P. Palmquists Aktiebolags förlag nu utkommet:

Handbok för musikvänner

af

E. Tengstrand

Med förord af Richard Andersson.

Pris: häft. 75 öre; klotb. 1 kr.

Isabella Beckman

(mångårig élève af professor Bax i Paris) gifver fortfarande undervisning i Sång. Anmälningstid alla söckendagar kl. 10—12.

25 Kommendörsgatan III.

Sånglektioner,

innefattande Röstens utbildning, tydligt uttal af texten, articulation, prononciation, frasering, föredrag m. m. samt Rollers instuderande, gifvas från och med 15 Oktober af

Signe Hebbe.
Sturegatan N:o 24.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å 2 kronor hos P. Herzog, Malm-skilnadsgatan 54.

I Violinspelning

meddelas undervisning af
Marie Arlberg-Neruda.
Karlaplan 8, 1 tr. upp.

I

Zulamith Wellander-Svaneskogs

sångskola efter Madame Marchesis metod meddelas undervisning åt såväl herrar som damer. Linnégatan 17, 1 tr (högra uppgången).

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 1/2 9—1/2 10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Svensk Musiktidnings Musik-Album

V—1891,

innnehållande för piano: Berger, L.: Menuett; Kirchner, Th.: Albumblad; Mendelssohn: »På sångens lätta vingar» (transcr.); Mozart: Menuett (ur Ess-dur-symf.); Myrberg, A. M.: Lefnadslust; Rietz, L.: Julhelsning; — för sång med piano: Oterdahl, Ada: Den lyckliga kärlekens smärta; Sjögren, Emil: Den långa dagen, säljes å 1 krona å tidningens Expedition, Olofsgatan 1 (1 tr. upp öf. gården) samt i bok- och musikhandeln.

Presentkort

å
Svensk Musiktidning
1892

finnes att köpa å tidningens Expedition, Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öf. gården, i bok- och musikhandeln å 5 kronor.